

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Conversatione Apostolica - A Curatoribus Animarum piè & fructuosè instituenda ; Complectens varios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, praecipuè aegras & captivas ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

§. 13. Quibus medijs uti debeat Operarius ad moribundum animandum, & ad mortem ritè disponendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49274)

futurum, precibusque meis, quantum potero, compendiorum promitto.

VIII. Valete, Amici dilectissimi, & ita vivite, ut quando in æternum vivere valeatis. Ita voce ex animo Deumque suppliciter obtestor, ut hoc meum votum ad maiorem gloriam, meumque ac vestrum solatium, ac vobis copiosè implere dignetur. Per Christum Dominum nostrum, cui cum Patre & Spiritu sancto sit sempiternus honor & gloria. Amen.

§. XIII.

Quibus medijs uti debeat Operarius ad moribundum animandum, & ad mortem ritè disponendum.

Cum ad finem vitæ propius accedere videtur æger, omnia curandum est, ut removeantur, qui bonam præparationem ad mortem impedire possunt, quales sunt, tumque Liberi, Coniunx, & similes, qui humanos potius affectus, quam spirituales excitant. Postea verò ipse Operarius viribus se convertat ad animandum, protegendum, adjuvandum moribundum, ut piè & christianè decedat, in finem Indulgentias, Aquam benedictam, Cereum sancti Crucifixi effigiem, sanctissima nomina JESUS & MARIA, & pias denique aspirationes potissimum adhibebit, de quibus singulis quid observandum sit, sequentia membra docent.

MEMBRUM I.

Quid circa Indulgentias moribundorum observandum.

I. Non est hic animus de pluribus indulgentiis, quas moribundi obtinere possunt, fusius disserere, sed de ijs duabus, quæ propriæ sunt moribundis, de quibus tria præcipue observanda sunt ab Operario.

II. Primum est, ut sciat, quinam Indulgentias moribundorum lucrari possint. Pro quo intelligendo sciendum est, duplicis generis indulgentias moribundis solere concedi, quæ, quæ ab alio applicari debent; alias, quæ nulla alterius applicatione indigent, quales esse concessæ censentur, si

bulle non requiritur expresse applicatio ab alio facienda, & has posteriores Indulgentias lucrari possunt omnes, qui habent Indulgentias Quinque Sanctorum, S. Caroli Borromæi, Urbani Octavi, item Congregationis S. Rosarii, S. Francisci, S. Augustini, Annuntiæ Virginis, imò pleræque aliæ Congregationes secundum modernum stylum; item, qui in templis Societatis JESU Sacramenta frequentare, aut in vita SS. JESU nomen devotè pronuciare consueverunt, qui omnes hæcenus recensiti possunt in articulo mortis plenarias Indulgentias obtinere, si per se aut alium ter pectus percutiant, aut SS. nomen JESU ore, vel, si hoc non possunt, mente pronucient. Unde patet, vix ullum esse moribundum, qui hujusmodi Indulgentias non habeat.

III. Secundum est, ut, si quidem contingeret, ut moribundus nullum haberet titulum ejusmodi Indulgentias lucrandi, Operarius semper habeat Numisma quoddam aut imaginem, aliūve titulum, ratione cujus dictas Indulgentias applicare possit; quod ut legitimè faciat, sequentes Doctorum sententias nôsse debet. 1. Ejusmodi Indulgentias non perinde ac priores, quæ nulla applicatione indigent, vero mortis articulo (id est illi, quem revera mors sequitur) reservari, sed toties applicari posse, quoties novum mortis periculum adesse prudenter præsumitur. 2. Nullam pro hac applicatione certam verborum formulam requiri, sed sufficere voluntatem applicandi, uti Reginaldus ex communi apud P. Gobat p. 2. thes. c. 34. n. 623. docet. 3. Non esse necesse, ut Infirmus petierit hanc applicationem per Confessarium faciendam, uti Dian. p. 5. tr. 3. ref. 134. cum aliis sentit. 4. Non tantum præsentem, sed etiam absentem applicari posse, uti idem Diana cum Trullench. ibid. docet. 5. Probabile esse, quòd in defectu Clerici etiam à Laicis applicari possint, uti idem Dian. l. c. cum pluribus iterum tradit, licet consultius sit, tutiusque, ut à Clericis, si fieri possit, applicentur. 6. Posse has Indulgentias etiam per alienum numisma aut metallum applicari, nisi speciatim id prohibeatur in bulle, uti P. Gobat p. 2. c. 34. n. 623. docet. 7. Consultum tamen esse, ut, si æger habeat duplicem titulum, ratione cujus possit binas Indulgentias in eo articulo lucrari, unam appli-

cet, aut applicari petat pro vero articulo, alteram pro sumpto duntaxat. Ita idem l. c.

IV. Tertium est, ut sciat, quomodo practicè dispo- debeat Infirmum ad Indulgentias obtinendas, nempe ut sine remissionis culpæ nulla sperari remissio pœnæ que ante omnia ægrum priùs ad contritionem de peccato sciendam excitet, ac, quia plerumque ejusmodi Indulgentiæ per pronuntiationem SS. nominum JESU & MARIÆ obtineri debent, ad devotam horum nominum prolationem suaviter impellat; imò & ad actualem intentionem eadem lucrandi, eò quòd, licet virtualis vel interpretativa vel habitualis juxta aliquos sufficiat, contraria tamen intentione actuali intentionem requirens, multò ratiorem atque adeò in materia Indulgentiarum, in qua tutiorem rem plerumque sequendam esse contendunt Authores, ratiò præferatur.

M E M B R U M II.

De Aqua benedicta.

I. **Q**uantas vires habeat Aqua benedicta ad Hostes ter- reos pellendos, tum ex frequentibus historijs (maximè, quæ, testè Menzio l. 2. c. 10. §. 5. de arte com- Neapoli contigisse fertur, dum Dæmon sub specie canis respectus est, & dum locus ille aquâ lustrali conspersus est, uno loco ad alium confugit) tum ex ipsis Ecclesiæ præ- colligitur, quas in benedictione hujus Aquæ adhibere sol- dum ait: *Exorcizo te creatura aqua in nomine DEI Patris Omnipotentis, & in nomine IESU Christi Filij eius Domini nostri, & in virtute Spiritus Sancti, ut fias aqua exorcizata ad effugandam omnem potestatem Inimici, & ipsum Inimicum eradicare & explantare valeas cum Angelis suis & sticis.* Et paulò post iterum rogat, ut aquam istam benignanter aspiciat, benignus illustret, & pietatis rore sanctificet, ut, ubicunque fuerit aspersa, per invocationem sancti Nominis ejus omnis infestatio immundi Spiritus abigatur, terrorque venenosi serpentis procul pellatur.

II. Quare sedulò curabit Operarius, ut semper ad- tum moribundi talis aqua benedicta adsit, eaque tum eg-

ipse, cum lectus in variis partibus assiduò aspergatur, dicaturque: *Dominus te per virtutem hujus aqua, & à cunctis tuis peccatis mundet, & abiat, & contra omnes maligni hostis insidias patenter defendat.*

M E M B R U M III.

De Cereo benedicto.

I. **T**riplex potissimum finis est, ob quem cereus iste moribundis offertur. Primus est, ut per illum in manibus portatum testentur, se in vera Catholica fide mori velle, quem finem P. Gonsalex Medeiros Societatis nostræ Presbyter indicavit, dum morti proximus cereum accendi jussit, & post fidei Symbolum recitatum dixit: In hac fide institutus sum; in hac vixi; in hac moriar. Et ut lumen hoc oculos illuminat corporis, sic ego credo in Domino JESU illuminari omnem hominem venientem in hunc mundum. Secundus est, ut per hunc cereum ostendant, se in Christo, qui est vera lux illuminans omnem hominē, omnem spem suam ponere, atque adeò per ipsum ad æternam lucem perventuros, uti ipsemet promisit Jo. 8. dicens: *Qui sequitur me, non ambulat in tenebris.* Tertius, ut testentur se paratos esse velut fideles DEI servos, Domini sui adventum prætolari; aut ad exemplum prudentum Virginum lampades oleo charitatis, & fidei luce instructas habere.

II. Unde triplex quoque officium circa hunc cereum ab Operario præstandum est moribundis. Primum est, ut usum & utilitatem hujus cerei antè, quàm eo urantur, per occasionem illis ostendat. 2. Ut non expectet horam ultimam, sed, quamprimum periculum propinquum mortis imminere advertit, eundem ægris porrigat, aut porrigi jubeat. 3. Ut, dum eundem infirmis porrigit, etiam affectus convenientes suggerat, quales sunt v. g. Nunc dimittis servum tuum, Domine, secundum verbum tuum in pace. Quia viderunt oculi mei salutare tuum. Lumen ad revelationem Gentium &c. Item: Illumina, Domine, oculos meos, ne unquam obdormiam in morte. Aut: Vade Sathana: Abrenuncio tibi, & adhæreo Domi-

no meo JESU Christo. In hunc credo, in hunc spero, hunc diligo ex toto corde meo. Sed & ipsum mundum alloqui poterit Operarius, & dicere: Age, mihi imminet hora, quâ venturus creditur Dominus & Judex tuus: sint ergo lumbi tui per charitatem accincti, & lucerna ardens in manibus tuis. Aut: Ecce, Fili mi, Sponsus venit, exito ergo obviam illi, & accipe lampadem charitatis fidei, ut cum eo ad nuptias cælestes admittaris.

MEMBRUM IV.

De Christi Crucifixi imagine.

I. Quam potens & efficax medium ad Infirmos sanandos & roborandos sit hæc, de qua nunc loqui conamus, crucifixi Christi repræsentatio, paucis hisce verbis clarè indicavit Philippus Servius in p. 1. c. 4. §. 4. Amicis delis: Momenti plurimum, inquit, ad exprimendos agros fidei, spei, charitatis, aliarumque virtutum actus, in salutiferæ crucis exhibitione situm esse existimo, si nempe pedibus fidelis Christi in ea pendentis membra sigillatim qualescos Rhetoricos excuriat, quique lateant in singulis pietatis sensus, quasi divini mellis latices, composita ad pietatis oratione eliciat; ita olim Hebræi sugebant mel de Petra, leum de saxo durissimo, Petra autem erat Christus.

II. Porro triplex præcipuè hujus repræsentationis finis & fructus est, ad quem proinde obtinendum specialiter cooperari debet Operarius. Primus est, ut per hanc Christi crucifixi effigiem velut potentissimum, ipsisque hostibus summe formidabile telum iidem hostes efficaciter arceantur. Thæhas aut similes aspirationes Infirmis suggerere ad hunc finem oportet: Ecce crucem Domini, fugite partes adversæ, vicit Leo de tribu Juda. Per virtutem Crucis de inimicis nostris libera nos, Domine JESU Christe. Dominus JESUS est illuminatio mea, & salus mea: quomodo timebo? Dominus protector vitæ meæ, a quo trepidabo? si consistant adversum me castra, non timebit cor meum; si exurgat adversum me prælium, in hoc ego sperabo. Si Dominus JESUS pro me, quomodo contra me?

III. Alter finis & fructus est, ut per representationem Christi crucifixi ad patientiam animentur Infirmi. Quem in finem similes affectus ipsis suggerere oportet: O JESU, nolo esse sine dolore, quando te video tantopere cruciatum. O JESU mi, non decet sub spinoso capite membrum esse delicatum. O JESU, ego quidem justè hæc patior, tu verò quid fecisti? Absit mihi gloriari, nisi in cruce tua, Domine mi JESU Christe. Trahe me, O JESU, post te, ut curram in odorem patientiæ tuæ. Dominus meus in cruce pendet, & ego de duritie lecti querar? Dominus meus felle & aceto potatus est, & ego calicem amarum morbi recusabo? O JESU Redemptor mi, Redemptor mi JESU, quis mihi det, ut moriar pro te?

IV. Tertius finis & fructus est, ut ad fiduciam erga Christum concipiendam exhortetur, quem in finem proderit eos verbis S. Augustini in lib. de Virg. alloqui: *Inspice vulnere pendenti, sanguinem morientis, pretium redimentis, cicatrices resurgentis. Caput habet inclinatum ad osculandum, cor apertum ad diligendum, brachia extensa ad amplexandum, totum corpus expositum ad redimendum. Hac quanta sint, cogita: hac in statera cordis appende, ut totus tibi figuratur in corde, qui totus pro te fixus fuit in cruce.* Præterea verò hi vel similes affectus & suspiria elici possunt.

Adoramus te, Christe, & benedicimus tibi, quia per crucem & sanguinem tuum redemisti mundum.

Domine JESU, pone passionem & mortem tuam iater iudicium tuum & animam meam nunc & in hora mortis meæ.

Recordare JESU pie, quòd sum causa tuæ viæ, ne me perdas illâ die.

O piissime JESU, propter illam amaritudinem, quam sensit anima tua in egressu suo, deprecor te, miserere animæ meæ in exitu suo, & perduc eam in vitam æternam.

T s

O JE-

O JESU Christe, DEUS cordis mei, obsecro te per quinque vulnera tua, quæ tibi in cruce nostri amoris inflixit, famulo tuo subveni, quem pretioso corpore redemisti.

O benignissime JESU, commendo tibi vitam & mortem meam, sicut tu Patri æterno Spiritum tuum commendasti.

O clementissime JESU, per dolores, per vulnera, per sanguinem, per mortem tuam rogo te, memorato, & miserere mei, nunc & in hora mortis meæ.

M E M B R U M IV.

De SS. Nominibus JESUS & MARIA.

I. **E**tiam hæc duo Sanctissima Nomina meritò inter præcipua media & instrumenta numerantur, quibus peccatores & moribundi animari, & contra hostes infernales defendi possunt. Certè S. Antonius, teste S. Athanasio in illius nomine dicere solebat, quòd statim, atque Christiani nominati JESUM, maligni Spiritus fugiant. Imò Origenes ait, etiam si ex legis pronuncietur, mox tamen Spiritus suggestores fugere. Ut meritò Salomon Prov. 18. dixerit: *Turris fortissimi nomen Domini; ad ipsam currit justus, & in justum, & iniquus.* & Propheta c. 2. pronunciavit: *Et erit: omnis, qui invocaverit nomen Domini, salvum erit.* Hinc & S. Bernardus in Cant. hortatur: *Tristatur aliquis vestrum? Veniat nomen IESVS, & inde saliat in os, & ecce ad exortum nominati nomen, nubilum omne diffugit, redit serenum.*

II. Sed & de SS. MARIE nomine idem testatus est Iacobus 3. Bibl. SS. PP. c. 5. his verbis: *Non est in ullo alio nomine post nomen superbenedicti Filii tui tam potens adjuvans, quod est ullum aliud datum nomē sub cælo hominibus post datum nomen IESU, ex quo tanta salus hominibus refundatur, quæ per omnia Sanctorum nomina reficit lapsos, sanat languidos, illuminat cæcos, penetrat duros, recreat fessos, ungit agamiles, & jugum Diaboli extundit.* Sed & S. Bernard. teste S. Bonaventura in spec. ait: *Non sic timent hostes visibiles quasi cæcæ & sum multitudinem copiosam, sicut aërea potestates.* M. A. R. I. A.

Vocabulum, patrocinium, exemplum. Fluunt, & pereunt, sicut cera à facie ignis, ubicunque inveniunt huius nominis recordationem, devotam invocationem, sollicitam imitationem. Hinc merito alibi hortatur: In periculis, in angustiis, in rebus dubiis MARIAM cogita, MARIAM invoca, non recedat ab ore, non recedat a corde.

III. Quare circa ipsam praxin & pronuciationem horum SS. Nominū tria potissimum persuadere conabitur Infirmis. 1. Ut, ubi tristitia vel tentatio in ultimo articulo molesta fuerit, eandem præcipue horum nominum pronuciatione & invocatione pellere, aut mitigare contentur. 2. Ut etiam, cum tranquillus est animus, assiduò repetant hæc SS. nomina, jungantque præcipuos virtutum Theologicarum actus, v. g. dicendo: O JESU & MARIA, amores mei, in vos credo, in vos spero, vos diligo super omnia.

O JESU & MARIA estote mecum in via.

O JESU, propter nomen sanctum tuum esto mihi JESUS, & salva me.

O MARIA propter nomen sanctum tuum, esto mihi stella maris, & ad portum salutis dirige me.

3. Præcipue hortetur, ut, ubi vires deficere adverterint, finemque vitæ imminere, hæc SS. nomina, tum pro indulgentiis lucrandis, tum pro solatio, mente saltem, si ore non possunt, proferant, ideòque prius hanc gratiam sæpe cum S. Germano Archiepiscopo Constantinopolitano petant, qui sic orabat: *Domine IESU, idem tuum IESU & in Matris MARIÆ nomen sit ultimus lingua loquentis motus, ut illud sicuti oliva ramum in ere ferens avolem, & requiescam, quemadmodum columba in salutari arca Paradisi. Illud enim etiam atque etiam redire desidero. Sic sanè hanc gratiam obtinuit P. Theodoricus Canisius, qui, sicut ultimo vitæ septennio apoplexiâ tactus, nihil aliud nisi hæc sacratissima duo nomina proferre potuit, ita etiam in morte proferre conatus est, & dum primo nomine prolato alterum dicere parat, dictâ syllabâ Ma animam efflavit.*

MEM.

De piis aspirationibus moribundo sug-
gerendis.

I. **C**um nihil magis deceat moribundum, quam ut in-
opios affectus & suspiria vitam suam finiat, & dum
occupatur, malignis hostium infernalium suggestionibus
aditum occludat, vel maximè laborare debet Operarius
hac in parte non deest moribundo, sed, cum ipse plerumque
sufficiens non sit ad effectus ejusmodi concipiendos, ab Op-
rario velut Custode suo terrestri inspiratos accipiat.

II. Porro ut fructuosè Officium hoc præstet Operarius
specialiter observare debet. Primū est, ut quemadmodū
vius p. r. c. 5. rectè monet, paucis, tractim, articulatè, & inter-
pètè eas pronunciet, quò ijs perpendendis oriū aliquod, aut
spirandi certè tempus concedatur. Unde sedulò cavendū est
illorū indiscretio, qui miseros agonizantes longis ac molibus
exhortationibus ac clamoribus excruciant potius, quam so-
lantur. Quod maximè circa spirituales, & in similibus ali-
mentis magis exercitatas Personas observandum est, ut po-
tè quæ ipsæmet suas partes agere nōrunt. Et hanc fortè ob-
scuram voluit Christus tempore mortis suæ tenebras celo sub-
trahere, ut tantò quietius sibi soli relictus moreretur, quem
modum Ludovicus de Ponte notat. Alterum est, ut ejus-
modi affectus non temerè ex memoria sua aut libro accipiat, sed
prius bene selectos, & ad præsentem moribundi statum bene
accommodatos habeat; quem in finem ex ipso moribundo
cum adhuc paulò validior est, inquirere interdum proderit
quibus affectibus aut precibus potissimūm uti cōsueverit
quos sibi in agone inspirari desideret. Omnes autè eò potis-
simūm tendere debent, ut & gratias agat pro acceptis per
vitam beneficiis; & veniam culparum deprecetur; & ad
virtutum Theologicarum eliciat; & denique Christi & San-
ctorum auxilium imploret, iisque supremum suum agone
ac spiritum commendet, id quod per sequentes aspirationes
fieri potest, quæ singulari studio ita collectæ ac dispositæ
sunt, ut & si, uni affectui diutius insistere voluerit; & si
ríos suggerere placuerit, exemplar habeat.

Affectus

Affectus Gratitude.

Benedicta sit Sancta Trinitas, & indivisa unitas: confitebor ei, quia fecit mecum misericordiam suam.

Benedictus Pater, quia ex infinita sua misericordia creavit me, conservavit me, & ad vitam æternam prædestinavit me.

Benedictus sit Filius, quia ex infinita sua misericordia redemit me, SS. corpore & sanguine suo pavit me, & ad S. Ecclesiam suam (& Religionem, si Religiosus est) vocavit me.

Benedictus sit Spiritus Sanctus, quia ex infinita sua misericordia illuminavit me, justificavit me, & in Ecclesia (Religione) conservavit me.

Benedicta sit Sanctissima & admirabilis Mater DEI, quia ex ineffabili sua charitate in Filium suscepit, & tot beneficiis cumulavit me.

Benedictus sit S. Angelus Custos meus, qui ab ortu meo in Clientem suum suscepit, illuminavit, custodivit, & gubernavit me.

Benedicti sint omnes SS. Patroni mei, qui per totam vitam meam tam fideliter precibus, auxiliis, & beneficiis suis foverunt me.

Benedicti sint omnes Sancti, qui tam constanter DEUM laudârunt, & orârunt pro me.

Affectus contritionis.

Domine, ne memineris iniquitatum mearum antiquarum, sed citò me anticipent misericordie tuæ.

Si iniquitates observaveris Domine, Domine, quis sustinebit? quia apud te propitiatio est, & propter legem tuam sustinui te, Domine.

O J E

O JESU Fili MARIE Virginis, plene misericordia & pietate, ô dulcis JESU secundum magnam misericordiam tuam miserere mei.

O MARIA Mater Fili DEI, advocata nostra, tu me, quæso, Filio reconcilia, tuo Filio me commenda, tuo Filio meam animam post mortem representata.

O omnes Sancti intercedite pro me, & veniam peccatorum à Clementissimo DEO meo mihi, omnibusque peccatoribus impetrate.

Affectus Desiderij.

Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te DEVS. Ab eadem custodia animam meam ad confitendum nomini tuo.

Desidero te millies, mi JESU, quando venies, lætum quando facies, & totum tibi unies?

Eja Advocata nostra, misericordes tuos oculos me converte, & JESUM benedictum fructum ventris tui mihi post hoc exilium ostende.

Beati, qui habitant in domo tua, Domine, sæcula sæculorum laudabunt te.

Quàm dilecta tabernacula tua, Domine virtutum, concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini.

Affectus mixti.

Scio, & credo, quòd Redemptor meus vivit, & in novissimo de terra surrecturus sum, & in carne videbo Salvatorem meum.

Quare tristis es anima mea, & quare conturbata me? Spera in DEO, quoniam adhuc confitebor deo salutare vultus mei, & DEVS meus.

Quid mihi est in cælo? & à te, mi DEVS, quid volui super terram?

Quis me separabit à charitate Domini mei JESU Christi?

Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? Calicem salutaris (& mortis) accipiam, & nomen Domini invocabo.

Delicta Juventutis, & ignorantias meas ne memineris, Domine.

Cupio dissolvi, & esse cum Christo.

O Mater dilectissima, monstra te esse matrem, summat per te preces, qui pro nobis Natus tulit esse tuus.

O omnes Sancti Patroni intercedite, quæso, pro mea, omniumque salute.

Alij mixti.

Credo, Domine, quia tu es suprema veritas.

Spero, Domine, quia tu es suprema fidelitas.

Diligo te, Domine, quia es suprema bonitas.

Adoro te, Domine, quia es suprema majestas.

Benedico te, Domine, quia es suprema liberalitas.

Miserere mei, quia es suprema benignitas.

Resigno me tibi, quia es suprema æquitas.

Affectus invocationis.

Benedicat & custodiat nos Omnipotens DEVS, Pater, Filius, & Spiritus Sanctus!

O JESU benignissime propter nomen sanctum tuum esto mihi JESUS, & salva me. O JESU, ne perdat me iniquitas mea, quem fecit Omnipotens bonitas tua.

MARIA Mater gratiæ, Mater misericordiæ, tu me ab hoste protege, & horâ mortis suscipe.

O An-

O Angele mi Custos, defende me in prælio, ut
peream in tremendo iudicio.

Miseremini mei, miseremini mei, saltem vos,
Amici & Patroni mei.

Alij affectus ejusdem invocationis.

Miserere mei DEUS secundum magnam misericordiam tuam. Tibi namque soli peccavi, & malum coram te feci.

O benignissime JESU, miserere mei, dum tempus est miserendi, ne damnes me in tempore peccandi.

Sub tuum præsidium confugio, sancta DEI Genitrix, meas deprecationes ne despicias in necessitatibus meis, sed à periculis cunctis libera me semper. Ô virgo gloriosa & benedicta.

O Angele DEI, qui custos es mei, me tibi commisitum pietate superna, hâc horâ illumina, custodi, regere, governa.

O SS. Patroni mei, vigilate, orate, & pugnetis pro me.

Alij ad omnes Sanctos.

O gloriosissima Sanctorum omnium Regina, adjuva me, ut anima mea morte Justorum moriatur, & cum omnibus Sanctis te in perpetuum laudet, & benedicat.

Omnes SS. Angeli, impetrate mihi, ut ad exemplum vestrum contra Luciferum & socios pugnetis fortiter, & feliciter triumphem.

O omnes SS. Patriarchæ & Prophetæ, impetrate mihi, ut vobiscum promissam beatitudinem firmiter sperem, & cum gaudio obtineam.

O omnes SS. Apostoli & Evangelistæ, impetrate mihi

mihī, ut fidem à vobis prædicatam ad finem usque
conservem, & vobiscum DEUM à facie ad faciem
videre merear.

O omnes SS. Martyres, impetrate mihī, ut omnes
dolores & ipsam mortem vobiscum patienter susti-
neam, & sicut socius Passionum extiti, ita & gloriae
quoque socius esse merear.

O omnes SS. Confessores, impetrate mihī, ut vo-
biscum DEUM meum hīc dignè colere & amare, &
ibi æternùm frui possim.

O omnes SS. Virgines & Viduæ, impetrate mihī,
ut ad exemplum vestrum lampadem conscientiae
meæ ritè aptare, & ad nuptias cœlestes intromitti
merear.

O omnes Sancti & electi DEI, impetrate mihī, ut
vobiscum sanctè, feliciterque mori, & in æternum
vivere, Deumque laudare valeam.

Affectus Commendationis.

O SS. Patroni mei, commendate mē, quæso, a
mansuetissimæ matri ac Dominæ meæ.

O Mater Christi amabilis, ostende, quæso, pro me
ubera tua dilecto Filio tuo.

O JESU, Fili DEI, & MARIÆ Virginis, ostende,
quæso, pro me vulnera tua dilectissimo Patri tuo.

O Pater clementissime, per vulnera dilecti Filij
tui, per ubera sanctissimæ Genitricis ejus, per omni-
um Patronorum meorum, & Sanctorum merita, ro-
go te, propitius esto mihi maximo Peccatori.

Alij.

Subvenite Sancti DEI, occurrite Angeli Domini,
suscipientes animam meam, & offerentes eam in
conspectu Altissimi.

Instruct. III.

☉ Ma-

O Mater mea dulcissima in tuum dulcissimum
num commendo spiritum meum.

O JESU mi pijsime, in tua pijsima vulnera
mendo Spiritum meum.

O Pater sanctissime, in tuas sanctissimas
commendo Spiritum meum.

JESUS, MARIA, & amores mei, in vos credo
vos spero, vos diligo, vobis corpus & animam
tam & finem vitæ meæ commendo. JESUS MARIA

§. XIV.

Quid agere debeat Operarius ad ægrum
mente parum valet, vocatus.

I. SI vocetur Operarius ad talem ægrum, prima cura
sit, omnem conatum adhibere, ut excitet ægrum
signum aliquod dederit, poterit dicere ad eum: Adverte
ter charissime, quod mors tibi vicina admodum sit, opera
ut excites te, & conscientiam expurges, agitur enim de
salute vel damnatione: visne confiteri peccata, & accipere
liqua Sacramenta, ut deceat verum Christianum? si non
excludat Sacerdos circumstantes, & hortetur, ut quærat
bi, si per linguam non possit, saltem per nutus respondeat
si fecerit, absolvat illum, & ulterius quærat, num aliquod
beat, quod restitui oporteat, & an velit per hæredes res
minari, & solvi, quæ ipse debere cognoscetur. Si iterum
nuat, vocentur hæredes, vel testes, & coram illis iterum
ratur, num illis negotium hoc committat?

II. Si potest Sacramenta SS. Eucharistiæ, & cetera
Unctionis accipere, Operarius illa afferri curet, vel ipse
rat, conferatque. Si autem illud sumere non videretur
se, aut certè periculum vomitûs esset, jubeat saltem, ut
illud, & extremam Unctionem accipat.

III. Si usu rationis penitus destitutus sit, quærat
gnum aliquod dederit contritionis, vel confessionem
xit; si dedit, absolvi potest, etiamsi magnus autè peccator
fuisse. Si nullum signum dedit, & spes sit ad se redimendum
expectet Operarius, aut, si abierit, moneat, ut revocetur.